

Nieuwsbrief rechtsgeschiedenis – september 2008 zie ook: www.rechtsgeschiedenis.be

Woord vooraf

De lezer van de nieuwsbrief zal misschien schrikken wanneer hij even verder het logo van Carlsberg zal zien opduiken, want zoals U weet drinkt de (intelligentere) helft van het hoofdredactieduo nooit alcohol. Misschien denkt U dat wij met de nieuwsbrief een sponsorcontract afgesloten hebben met deze brouwerij, voor de andere (meer dorstige) helft van het voormelde duo. Neen, toch niet. Het is wel zo, en dat mag eens in de verf gezet worden, dat de brouwerij Carlsberg wel degelijk de rechtsgeschiedenis ondersteunt, zij het dan in het thuisland Denemarken. Zo gaat een percentage van de jaarlijkse winst naar het onderzoek in de menswetenschappen en staat de Carlsberg Academy de prachtige woning van

de stichter J.C. Jacobsen ter beschikking voor congressen. Het jaarlijkse congres dat onze Deense collega's daar organiseren is dan ook niet alleen een aanrader omwille van de schitterende lezingen, maar ook omwille van het decor dat een van de mooiste ter wereld is (met o.a. prachtige friezen van Thorvaldsen in de congreszaal). Het is jammer dat Anheuser Busch-Inbev (of hoe dat bedrijf uiteindelijk ook zal heten) of Heineken niet even gul zijn voor de vaderlandse rechtsgeschiedenis. Daarom dus voor een keer het logo van Carlsberg als blijk van erkentelijkheid.

D. Heirbaut & B. Debaenst

“Jeg har bygget dette hus, ikke for at få en prægtig bygning at bo i, men for at gøre noget smukt” (J.C. Jacobsen tegen zijn zoon Carl, naar wie de brouwerij genoemd werd, over het kwestieuze huis).

Recente publicaties :

**VENEMA, Derk, DE GROOT-VAN LEEUWEN, Leny en MERTENS, Thomas (Red.),
Onder de huidige omstandigheden. De Hoge Raad en het Toetsingsarrest 1942, Den
Haag, Boom Juridische Uitgevers, 2008, 256 p., ISNB 978-90545485-77.**

Het Toetsingsarrest van 12 januari 1942 is een van de meest beruchte arresten uit de geschiedenis van de Hoge Raad. Hierin werd beslist dat de Nederlandse rechter tijdens de Duitse bezetting niet de bevoegdheid had om regelgeving van de bezetter te toetsen aan internationaal recht.

In de bundel *Onder de huidige omstandigheden* zijn ongepubliceerde bronnen en belangrijke, soms moeilijk vindbare, commentaren bijeengebracht en ingeleid. Deze zijn onontbeerlijk voor het vormen van een afgewogen oordeel over een arrest waarvan het belang verder reikt dan de Duitse bezetting van Nederland en verder dan de Tweede Wereldoorlog. Het gaat niet alleen om de verhouding van de rechter tot de bezettende macht, maar ook om de positie en de taak van de hoogste rechter in een samenleving en de concrete relevantie van nog steeds geldend internationaal bezettingsrecht.

Call for Papers

→ voor 24 oktober 2008:

27-28 februari 2009 – University of Limerick: Irish Society of Comparative Law : inaugural conference and annual general meeting

Papers placing Irish law in comparative perspective are especially encouraged, but any topic in comparative law or legal systems may be proposed: private or public law, criminal law and criminal justice, legal education, legal history, etc. Papers on European or international law will also be considered. Proposals should be short (@250 words) and submitted by email to sean.donlan@ul.ie. The deadline for proposals is 24 October 2008.

Note that inaugural elections, the inaugural annual general meeting, and a plenary speech launching the Society will be held on Friday. Conference sessions, a plenary speech, and a conference dinner will take place on Saturday. Registration forms and additional information will follow shortly.

The *Irish Society of Comparative Law* is open to those interested in Irish and comparative law. Queries should be directed to Dr Seán Patrick Donlan: FG 020; School of Law; University of Limerick; Limerick. 353 (0)61 234199. sean.donlan@ul.ie.

→ voor 22 december 2008 :

29 april – 1 mei 2009: sixth Carlsberg Academy Conference on Medieval Legal History – Carlsberg Academy – Copenhagen – Denmark:

Law and Private Life in the Middle Ages

Keynote Speaker: prof. Richard H. Helmholz (the University of Chicago Law School)

Proposals of papers of 20' minutes duration.

Suggested thematic strands are:

Law and the family, conflicts and violence within the family, the legal status of children/the elderly, law in regard to other types of 'family units' (artisans and apprentices, schoolmasters and pupils), law and sexuality, law and sexual morals, sumptuary laws, canon law versus secular law in regard to the private sphere, and the function of law in local society. The list is by no means exhaustive and other proposals touching on the main theme of law and the private life in medieval societies are most welcome. All papers will, as usual, be published in our series of proceedings within a year after conference.

Brief facts about the series of *Carlsberg Academy Conferences on Medieval Legal History*:

The conference Law and Private Life is the sixth in an interdisciplinary series which aim at discussing new approaches to the study of medieval law and legal practice. The first, held in May 2003, examined the question of how ‘Nordic’ the medieval Scandinavian law books actually were. The outset was the prevalent notion of a recent paradigm shift in the study of medieval laws, in which focus has been moving towards a perspective in which regional laws were seen in a much broader context – as part of general European developments. The second conference, in 2005, threw the nets even wider and covered a broad range of aspects concerning the development of medieval learned law, with speakers coming from Belgium, Denmark, England, Germany, Iceland, Italy, Norway, Scotland, Sweden and the United States. For the third, held in November 2006, we invited a number of internationally distinguished scholars to contribute papers on aspects of law and jurisprudence in the period before the systematisation of law, signified by the emergence of ‘Gratian’s *Decretum*. The fourth conference in 2007 continued along these interdisciplinary lines with 16 papers covering various aspects of the broad theme of the interrelation between law and power in medieval societies, and in May 2008 we once more invited a select number of scholars of international distinction to discuss the use (and misuse) of the concept of Custom in medieval legal history. Proceedings from all conferences are published in our series.

The conference is held at the Carlsberg Academy, formerly the family residence of the founder of the Carlsberg Breweries, J. C. Jacobsen. The Academy buildings are beautifully situated, easy to reach by public transport and close to the centre of Copenhagen. (www.carlsbergfondet.dk)

Registration fee for non-speakers will be € 100 or 750 Danish Kroner payable upon arrival at the conference. The fee includes lunch on Wednesday, Thursday and Friday and the conference dinner on Wednesday, all drinks and snacks, as well as an excursion on Friday to the medieval sites of North Zealand including Elsinore. Speakers are of course exempt from paying the conference fee.

Please use the registration form which will be available on the conference web page in Autumn 2008 <http://jur.ku.dk/crs/english/>. Deadline for non-speakers’ registration is **1. March 2009**. The Academy lecture room can only contain a limited number of participants so please do not hesitate to register. To join our mailing list for the conferences, just send a message to any of the addresses below.

The conference is sponsored by the Carlsberg Foundation
and The Ernst Andersen Foundation

If you have any queries, wish to join our mailing list, or want to submit a proposal, please feel free to use any of these addresses: Mia Münster-Swendsen (mms@hum.ku.dk), Helle Vogt (helle.vogt@jur.ku.dk) or Per Andersen (pa@jura.au.dk).

The Organising Committee:

Prof. dr. jur et phil. Ditlev Tamm, The Faculty of Law, University of Copenhagen
Dr. Helle Vogt, Assistant professor, The Faculty of Law, University of Copenhagen
Dr. Per Andersen, Assistant professor, The Faculty of Law, University of Aarhus
Dr. Mia Münster-Swendsen, Senior Researcher, The Faculty of Humanities, University of Copenhagen

Kalender :

→ vrijdag 12 september 2008 - Gent: colloquium

Civiel Beleid in België

Programma:

10h00-11h00: Ontvangst.

1. Wetgevingsbeleid vroeger en nu

11h00-11h30: *Wetgevingsbeleid in het prille België*. Dr. Axel Tixhon, UCL.

11h30-12h00: *Wetgevingsbeleid*. Prof. dr. Patricia Popelier, UA.

12h00-13h00: Pauze met broodjes.

2. Problemen van beleid

13h00-13h30: *Beleid in België. Probleemschets*. Prof. dr. Dirk Heirbaut, UGent.

3. Oplossingen door beleid

13h30-14h00: *Over de Belgische Codex Internationaal Privaatrecht*. Prof. dr. Johan Erauw, UGent.

14h00-14h30: Korte pauze.

14h30-15h00: *Over het beleid inzake strafrecht*. Prof. dr. Brice De Ruyver, UGent.

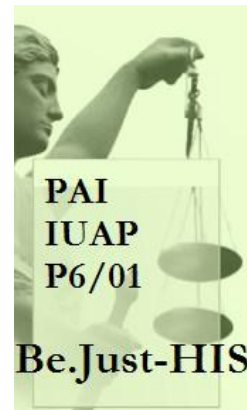
15h00-15h30 : Samenvatting & Commentaar door Prof. dr. Matthias Storme, KUL

Organisatie: Instituut Rechtsgeschiedenis Ugent (drs. B. Van Dael)

Toegang gratis – inschrijven verplicht vóór 5 september 2008 bij: karin.pensaert@ugent.be

Plaats van gebeuren: Rechtsfaculteit UGent, Universiteitstraat 4, LLM Room

Meer inlichtingen: bram.vandael@ugent.be

→ maandag 22 september 2008 – 17 u – Gent : Gentse Rechtshistorische Causerieën – lezing Frederik Dhondt: *Nec Pluribus Impar ? Absolute vorsten tussen goddelijk en verdragenrecht, 1707-1708.*

voor verdere info : zie www.rechtsgeschiedenis.be

→ zaterdag 4 oktober 2008 – Panthéon – Paris : Journées d'Etudes du Laboratoire de Médiévisiue Occidentale de Paris (LAMOP) :

Le système d'enseignement occidental

<http://lamop.univ-paris1.fr>

Met vriendelijke groeten,

Dirk Heirbaut
Bruno Debaenst
M.m.v.
Chris Coppens
Frederik Dhondt
Margreet Duynstee
Sjoerd Faber
Rik Opsommer

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze lijst laten verspreiden of wilt U dat een collega of vriend aan deze lijst toegevoegd wordt, mail dan naar een van de editors:

Dirk.heirbaut@ugent.be
Bruno.debaenst@ugent.be
s.faber@rechten.vu.nl
archieff@ieper.be
M.C.I.M.Duynstee@law.leidenuniv.nl
e.c.coppens@planet.nl

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be

Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 300 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, wilt U dat dan laten weten door een e-mailtje naar:

Dirk.heirbaut@ugent.be

Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden.

Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.
